

قیام NOSQL ادامه دارد - نگاهی به گرایش‌ها و بازارکار

سید مجتبی بنائی ۱۳۹۵/۰۳/۲۵ معرفی و آموزش 682 مشاهده

2

این مطلب در پرونده ویژه ماهنامه شبکه شماره ۱۷۲ منتشر شده است و سایت مهندسی داده با هدف جمع آوری مقالات مفید در حوزه کلان داده به بازنشر آن پرداخته است.

بانک‌های اطلاعاتی در مسیر هوشمندی

مبادله داده‌ها با اعداد غیر هوشمندی که به داخل بانک‌های اطلاعاتی وارد می‌شوند و اجازه می‌دهند فعالیت‌هایی را روی آن‌ها انجام دهند، اغلب راه‌حل هوشمندانه‌ای به شمار نمی‌روند. آن‌چنان که بانک‌های اطلاعاتی به سوی هوشمندی گام برمی‌دارند، داده‌های آن‌ها نیز به همان میزان رشد خواهند کرد. دلیلش این است که تمرکز بانک‌های اطلاعاتی آینده روی قابلیت‌هایی بیش از ذخیره‌سازی اعداد قرار خواهد داشت. پیش‌تر سیستم‌های بانک‌های اطلاعاتی از مدت‌ها قبل شروع به استفاده از موتورهای گزارشی پیچیده‌ای کرده‌اند که در اصطلاح رایج هوش تجاری نامیده می‌شوند.

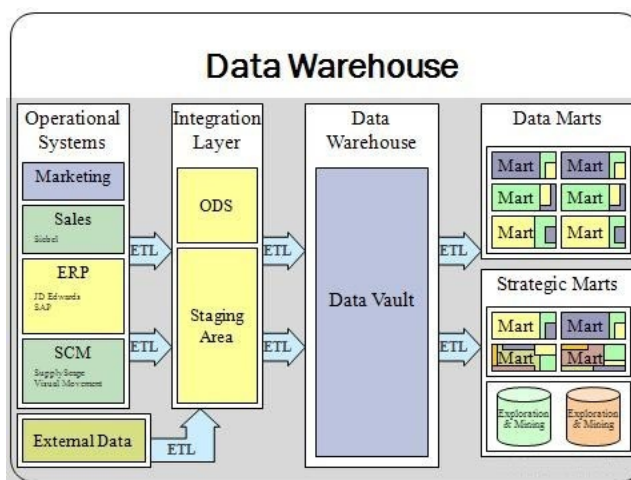
این ویژگی‌ها توانایی بیشتری در اختیار آن‌ها قرار خواهد داد، به طوری که بانک‌های اطلاعاتی را قادر می‌سازد تا الگوریتم‌های پیچیده‌ای را روی جداول اجرا و از الگوهای کارآمدتری برای جست‌وجوی داده‌ها استفاده کنند و خیلی از کارهایی را که امروزه «بزرگ داده» نامیده می‌شوند به راحتی انجام خواهند داد. استخراج اطلاعات از یک بانک اطلاعاتی و توزیع آن‌ها در قالب بزرگ داده‌ها به‌طور فزاینده‌ای وقت‌گیر و نیازمند برنامه‌نویسی فراوانی است. در آینده استخراج داده‌ها از بانک اطلاعاتی و اجازه دادن به موتورهای آن‌ها برای تجزیه و تحلیل به‌سرعت انجام خواهد شد. همین موضوع باعث کاهش برنامه‌نویسی به‌منظور استخراج مقادیری از داده‌های ذخیره شده خواهد شد. اما این مفاهیم نوین چه هستند و چه مزایایی را برای طراحان همراه می‌آورند؟

هوش تجاری (Business Intelligence) چیست؟

قبل از آن‌که به ابزارهای مرتبط با بانک‌های اطلاعاتی نگاهی داشته باشیم، ابتدا بهتر است با مفاهیم هوش تجاری و بانک‌های اطلاعاتی تحلیلی که سبک زندگی بانک‌های اطلاعاتی را تغییر داده و بسیاری از وظایف برنامه‌نویسان را بر عهده گرفته‌اند، آشنا شویم. هوش تجاری مجموعه‌ای از تکنیک‌ها و ابزارها برای انتقال داده‌های خام به اطلاعات قابل فهم و مفید برای اهدافی در زمینه تجزیه و تحلیل‌های تجاری است. فناوری‌های BI این توانایی را دارند تا به مدیریت حجم زیادی از داده‌های غیرساخت یافته برای کمک به شناسایی، توسعه و ساخت فرصت‌های جدید راهبردی در کسب‌وکار بپردازند. هدف از BI تفسیر حجم زیادی از داده‌ها است. شناسایی فرصت‌های جدید و پیاده‌سازی استراتژی‌های مؤثر بر مبنای بینش به دست آمده، به کسب‌وکارها اجازه می‌دهد از مزیت یک بازار رقابتی و بلندمدت پایدار استفاده کنند. هوش تجاری از تعداد زیادی مؤلفه ساخته می‌شود که از آن جمله می‌توان به ارائه گزارش‌های بی‌درنگ همراه با هشدارهای تحلیلی، بهینه‌سازی برچسب‌ها و استانداردها، روش ارتباط با منابع داده‌ای بدون ساختار و غیره اشاره کرد.

انبار داده (Data Warehouse) چیست؟

انبار داده سازمانی (Enterprise data Warehouse) سیستمی است که برای گزارش‌گیری و تحلیل داده‌ها به کار می‌رود. انبارهای داده‌ها مخازن مرکزی از داده‌های یک‌پارچه‌ای از یک یا چند منبع متفاوت هستند. آن‌ها داده‌های جاری و قبلی را که برای ایجاد گزارش‌های تحلیلی برای کارمندان سراسر سازمان ارسال می‌شود، ایجاد می‌کنند. از جمله این گزارش‌ها می‌توان به مقایسه سالانه و سه ماهه و روند تحلیلی مربوط به جزئیات فروش روزانه اشاره کرد. داده‌های ذخیره شده در انبار داده از طریق سیستم‌های عملیاتی (از قبیل بازارهای فروش به دست می‌آید) (شکل ۱). انبار داده از سه لایه Staging، Integration و Presentation ساخته شده است.

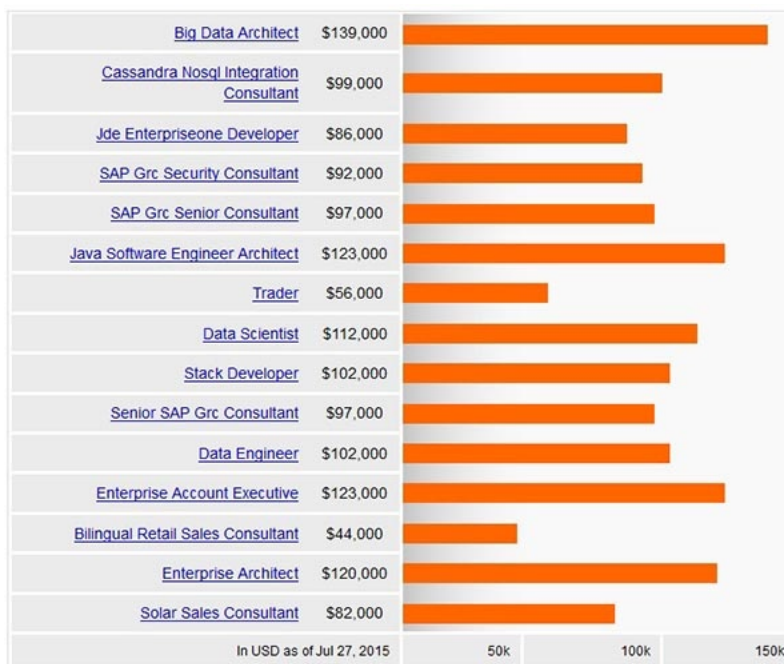
شکل ۱: ترکیب سیستم‌های عملیاتی، لایه ادغام شده، انبار داده و داده‌گاه (Data mart) را مشاهده می‌کنید.

اهمیت بزرگ‌داده

دنیای بانک‌های اطلاعاتی به اندازه‌ای گسترده و پهناور است که با چند جلد کتاب هم نمی‌توان آن را توصیف کرد، اما یک حقیقت وجود دارد. در آینده حجم داده‌هایی که توسط سازمان‌ها تولید می‌شود، بسیار زیاد خواهد بود. به طوری که حجم داده‌های سازمانی هر پنج سال دو برابر می‌شود. حتی دستگاه‌های مختلفی که امروزه مورد استفاده قرار می‌دهید نیز داده‌های مختلفی را تولید می‌کنند. کافی است نگاهی به اطراف خود داشته باشید، گوشی‌های هوشمند، تلویزیون‌های هوشمند و جالب آن‌که هنوز دستگاه‌های اینترنت اشیا به طور جدی به میدان وارد نشده‌اند. این حجم از داده‌ها نه تنها به ابزارهای قدرتمندی نیاز دارند، بلکه به کارشناسانی نیاز خواهند داشت تا بتوانند این داده‌ها را مدیریت کنند و درست در این‌جا است که باید دید طراحان با چه ابزارهایی بهتر است حداقل آشنایی اولیه داشته باشند. در آینده کمتر شرکتی نیازمند یک برنامه‌نویس خواهد بود تا بانک اطلاعاتی یا جداول مربوط به آن را برای آن‌ها ایجاد کند. روزگاری که عملیات ساده بانک اطلاعاتی در محیط بدون روح انجام می‌شد و نتایج محاوره‌ها در قالب یک نمایش ساده به اپراتور نشان داده می‌شدند، به سر رسیده است. به طور مثال، اگر یک

معمار بزرگ داده باشید، می‌توانید به درآمد ۱۳۹ هزار دلاری دست پیدا کنید. معمار بزرگ داده‌ها فردی است که مسئولیت معماری، طراحی و رهبری گروه برای پیاده‌سازی این موارد را در یک مجموعه از پلتفرم‌های تجزیه و تحلیل بی‌درنگ بر عهده داشته باشد (شکل ۲).

برای مطالعه: [رتبه بندی بانکهای اطلاعاتی \(DB-Engines\)](#)

شکل ۲: میانگین حقوق داده‌های حجیم در مقایسه با دیگر شغل‌ها از رشدی ۵۲ درصدی برخوردار بوده است.

در این سیستم هوشمند، برنامه‌نویسی در کجای کار قرار دارد؟

اگر تصور می‌کنید با داشتن اطلاعاتی درباره با تی‌اس‌کی‌وال (TSQL) توانایی پیدا کردن شغلی خوب با دستمزد بالا را خواهید داشت، بهتر است تجدید نظر کنید. همان‌گونه که به اختصار گفتیم، تکنیک‌ها و دنیای بانک‌های اطلاعاتی به سمت و سوی هوشمندی گام برداشته‌اند، طبیعی است هرچه سیستم‌ها از فرآیندهای هوشمندانه‌ای استفاده کنند، کارهای سنتی و دستی گذشته مکانیزه شده که ابتدا سرعت و دقت انجام کارها را افزایش می‌دهند و دوم نیاز به تکنیک‌های برنامه‌نویسی که در گذشته پرطرفدار بودند را کاهش می‌دهد. طراحان مسلط به انبار داده و هوش تجاری به نسبت از درآمد بیش‌تری برخوردار هستند (شکل ۳).

شکل ۳: هوش تجاری و انبار داده در آینده از جایگاهی به مراتب بالاتر از زمان فعلی برخوردار خواهند بود.

هرچند بیش‌ترین دستمزد در ارتباط با طراح ارشد بانک اطلاعاتی قرار دارد، اما طراح ارشد بودن نیازمند مهارت‌های بسیار زیادی است، به طوری که برای هر یک از مواردی که یک شرکت به آن نیاز دارد، باید یک سابقه پنج تا دوازده ساله داشته باشد. اما طراح انبار داده لازم است تا از بینش مناسبی برخوردار و تجربه مرتبط با شغل انتخابی خود را داشته باشد. یک نمونه آگهی استخدام در ارتباط با طراح انبار داده را در شکل ۴ مشاهده می‌کنید. در مجموع، میانگین دستمزدی که یک طراح بانک اطلاعاتی دریافت می‌کند، ۹۲ هزار دلار در سال است (شکل ۵).

Number of Openings:	2
Requisition Number:	15-10473
Job Title:	Data Warehouse Developer, Sr
Department:	17162-Knowledge Management
City:	Seattle
State:	Washington
Location:	70th & SPW Admin Offices
Secondary Location:	
Union:	None
Work Status:	Regular
Shift:	Day Shift
FTE/Hours per pay period:	1.0 FTE (80 hours per bi-weekly pay periods)
Hours Per Shift:	
Call Hours:	
Work Days:	Monday-Friday
Salary:	Depends on Experience
Job Description:	The Enterprise Data Warehouse (EDW) and Business Intelligence (BI) Developer, Senior supports the Hospital and Knowledge Management's vision, mission, and strategic initiatives by using technical expertise to design, create and develop automated EDW and BI solutions and by providing internal consultation and project management. The incumbent provides knowledge in business/clinical processes, analytical expertise, technical programming skills,

شکل ۴: یک نمونه آگهی استخدام «طراح انبار داده». طراح هوش تجاری و انبار داده سازمانی باید توانایی ارائه راه‌حل‌های ویژه را داشته باشد.

شکل ۵: میانگین دستمزد طراحان بانک اطلاعاتی نسبت به دیگر شغل‌ها شاهد افزایشی ۶۰ درصدی بوده است.

NoSQL قیام خود را از مدت‌ها قبل آغاز کرده

از آنجا که بانک‌های اطلاعاتی همچون اس‌کیوال، اوراکل و MySQL سال‌ها است توسط جامعه حرفه‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد و برای همه خوانندگان شناخته شده است، ما از آن‌ها صرف نظر می‌کنیم و به‌طور مختصر به بررسی NoSQL خواهیم پرداخت. NoSQL را می‌توان راه‌کار مناسبی برای مدیریت داده‌ها دانست. مایکل استون بریکر، دانشمند علوم کامپیوتری، نامی آشنا در دنیای بانک‌های اطلاعاتی به شمار می‌رود. او کسی است که در طراحی محبوب‌ترین سیستم‌های بانک اطلاعاتی همچون Ingres، Postgres و Vertica مشارکت داشته است. بریکر بر این باور است که در حال حاضر راه‌های به‌مراتب بهتری برای مدیریت داده‌ها نسبت به بانک‌های اطلاعاتی رابطه‌ای وجود دارد. او می‌گوید: «در میان شرکت‌های مختلف در جهان، فیس‌بوک با مشکل شدید مدیریت داده‌ها دست به گریبان است. آن‌ها از سال‌ها پیش در فکر جایگزینی برای MySQL بودند، اما هنوز نتوانسته‌اند ابزاری که بتواند این مقیاس از داده‌ها را سازمان‌دهی کند، پیدا کنند.» اما یک پرسش وجود دارد. اگر من به‌عنوان خواننده این مقاله بخواهم تمرکز خود را روی یادگیری برنامه‌نویسی بانک‌های اطلاعاتی NoSQL قرار دهم، نمی‌دانم کار خود را از کجا آغاز کنم. چه بانک‌های اطلاعاتی امروزی بر پایه NoSQL کار می‌کنند؟ برای آن‌که یک دانش اولیه در این زمینه داشته باشید، در این بخش شرح مختصری از بانک‌های اطلاعاتی مبتنی بر NoSQL را ارائه می‌دهیم.

برای مطالعه: [یک مثال عملی یادگیری و پی‌اچ‌پی](#)

رده‌بندی بانک‌های اطلاعاتی مبتنی بر NoSQL

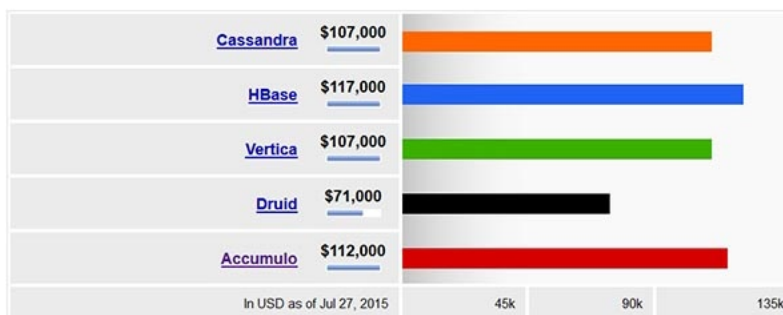
پنج طبقه‌بندی مختلف در ارتباط با بانک‌های اطلاعاتی NoSQL وجود دارد. هرکدام از این دسته‌بندی‌ها با زیرگروه‌های مختلفی همراه می‌شوند. به دلیل ماهیت هم‌پوشان این گروه‌ها، ارائه نمونه‌های مختلفی از آن‌ها شبیه به بانک‌های اطلاعاتی رابطه‌ای به‌سختی امکان‌پذیر است، با وجود این، یک طبقه‌بندی عمومی بر مبنای مدل داده‌ای برای این گروه‌ها عرضه شده است که می‌توان آن‌ها را در پنج گروه دسته‌بندی کرد (جدول ۱).

بانک‌های اطلاعاتی	رده‌بندی
Accumulo, Cassandra, Druid, HBase, Vertica	Column
Lotus Notes, Clusterpoint, Apache CouchDB, Couchbase, MarkLogic, MongoDB, OrientDB	Document
CouchDB, Oracle NoSQL Database, Dynamo, FoundationDB, MemcacheDB, Redis, Riak, c-treeACE, Aerospike, OrientDB, MUMPS	Key-value
Allegro, Neo4J, OrientDB, Virtuoso	Graph
OrientDB, FoundationDB, Alchemy Database	Multi-model

جدول ۱: طبقه‌بندی بانک‌های اطلاعاتی NoSQL

میزان دستمزد پرداختی برای هر یک از این گروه‌ها چگونه است؟

در گروه Column، بالاترین دستمزد پرداختی متعلق به HBase است (شکل ۶).

شکل ۶: به‌طور میانگین دستمزد پرداخت شده برای HBase نسبت به Druid نزدیک به ۶۴ درصد بیش‌تر بوده است.

در گروه Document، بالاترین دستمزد پرداختی متعلق به MarkLogic است (شکل ۷).

شکل ۷: بالاترین دستمزد پرداختی متعلق به MarkLogic است.

در گروه Key-value، بالاترین دستمزد پرداختی متعلق به C-treeACE است (شکل ۸).

شکل ۸: به‌طور میانگین دستمزد پرداخت شده برای c-treeACE نسبت به OrientDB نزدیک به ۸۶ درصد بیشتر است.

در گروه Graph، بالاترین دستمزد پرداختی متعلق به Neo4J است (شکل ۹).

شکل ۹: به‌طور میانگین دستمزد پرداخت شده برای Neo4J نسبت به OrientDB از رشد ۷۱ درصدی برخوردار بوده است.

در گروه Multi-model، بالاترین دستمزد پرداختی متعلق به FoundationDB است (شکل ۱۰).

شکل ۱۰: به‌طور میانگین دستمزد پرداخت شده برای FoundationDB نسبت به OrientDB از رشد ۵۶ درصدی برخوردار بوده است.

کارایی

بن اسکافیلد گروه‌بندی‌های مختلفی را برای بانک‌های اطلاعاتی در نظر گرفته است. کارایی بانک‌های اطلاعاتی را در جدول ۲ مشاهده می‌کنید.

جدول ۲: مقیاس‌پذیری و عملکردی که برای بانک‌های اطلاعاتی ارائه می‌شود، در بیشتر اوقات با پنج‌مارک YCSB به دست می‌آید.

سخن آخر

در مجموع، شیوه کارکرد بانک‌های اطلاعاتی در آینده به طرز چشم‌گیری تغییر خواهد کرد. اگر تمایل دارید، کمی از وقت خود را صرف دنیای بانک‌های اطلاعاتی کنید. بهتر است به مفاهیمی همچون بزرگ داده، هوش تجاری و مفاهیم نوین دقت بیشتری داشته باشیم. بی‌شک شرکت‌ها در آینده به دنبال طراحانی خواهند بود که با این مفاهیم و ابزارهای مرتبط با آنها شگفتی‌ساز باشند.